

Vedlegg 1

Moglege risikoreduserande tiltak i FylkesROS Hordaland 2015

Nr.	Kap.nr.	Kapittel	Moglege risikoreduserande tiltak
1	4.1	Ekstremvær	Kunnskapsnivået om effektar av naturhendingar og klimaendringane som strategisk utfordring bør hevast gjennom forskning og formidling
2	4.2	Flaum	Kommunane bør saman med vegeigarar syte for utbygging av avløpssystem og vassvegar gjennom tettbygde område og vegar
3	4.3	Skred	Statens vegvesen har ansvar for å synleggjere skredsikring av vegnettet i eigne planar og konsekvensutgreiingar.
4	4.3	Skred	Samstundes må altså private og offentlege utbyggjarar også vise ansvar og ikkje leggje for stort press på å byggje ut i skredtruga område, for eksempel til bustad eller hyttefelt.
5	4.3	Skred	NVE, Statens kartverk, transportetatane og Geodata-utvalet bør syte for betre skredfarekartlegging. Naturhendingar og klimaperspektiv bør implementerast i GIS.
6	4.3	Skred	Private utbyggjarar må saman med kommunane ha kunnskapar om skredfare i byggeområde og kostnader knytte til sikringstiltak
7	4.4	Jordskjelv og vulkansk aktivitet	Kommunane og utbyggjarane er ansvarlege for å gjere dei naudsynte vurderingane av kor sannsynlege jordskjelvscenariora er, og for å sørge for at utbygging er i samsvar med lovgjevinga også på dette området
8	4.4	Jordskjelv og vulkansk aktivitet	Det bør utarbeidast beredskapsplanar som dekkjer konsekvensane av eit stort jordskjelv i byar/tettstader i fylket, som så vert integrert i den generelle beredskapsplanen for alle typar naturulykker
9	4.4	Jordskjelv og vulkansk aktivitet	Politiet, brannvesenet, Sivilforsvaret og Institutt for geovitskap ved UiB bør utarbeide ein avtale om samarbeid ved større skjelv
10	5.1.1	Strømforsyning - Sjukehus og helseinstitusjonar	Lov om helsemessig og sosial beredskap stiller ikkje eksplisitte krav til naudstraum, men forskriftene seier tydeleg at det er institusjonane sjølve som er ansvarlege for å utarbeide beredskapsplanar, og for at drifta fungerer så godt som mogleg sjølv under forsyningskriser. Beredskapsplanane for straumbrot er i dag ikkje gode nok, det gjeld spesielt for sjukeheimane og heimetenestene. Planverket bør oppdaterast med tanke på å kunne halde oppe ei forsvarleg drift ved straumbrot. Dersom sjølv korte straumbrot viser seg å utgjere ein helsefare for enkelte pasientar, må reservestraum på plass
11	5.1.1	Strømforsyning - Sjukehus og helseinstitusjonar	Kommunen er ansvarleg for at det vert utarbeidd eit planverk for sjukeheimar og heimetenester. Helseføretaka er ansvarlege for spesialisthelsetenesta. I Hordaland er det fleire private helseinstitusjonar. For dei er det eigaren som er ansvarleg for å utarbeide planverket, men dette bør skje i samråd med den aktuelle kommunen.
12	5.1.1	Strømforsyning - Sjukehus og helseinstitusjonar	Heimebuande pasientar med behov for elektronisk medisinsk utstyr bør kartleggjast, og det bør utarbeidast eit planverk for korleis desse pasientane skal takast hand om ved straumbrot. Aktuelle tiltak kan vere å installere back-up eller aggregat, lage ein plan for manuell bruk av utstyret eller gjere avtale om bistand frå ambulansetenesta
13	5.1.1	Strømforsyning - Sjukehus og helseinstitusjonar	Det er alltid ein fare for at aggregat og andre tekniske installasjonar kan svikte i ein krisesituasjon. System for naudstraum må testast og haldast ved like regelfast. Dessutan må personalet verte øvd i å handtere situasjonar med straumbrot. Kvar enkelt verksemd er ansvarleg for oppfølging
14	5.1.2	Strømforsyning -Tele- og radiokommunikasjon	Det nye naudnettet vert etablert og teke i bruk i Hordaland i 2015
15	5.1.2	Strømforsyning -Tele- og radiokommunikasjon	Prioritet i mobilnettet er pålagd frå Nasjonal kommunikasjonsmyndigheit. Dette er operativt for dei fleste leverandørar av teletenester frå 30.06.2014. Føremålet med prioritetsordninga er å gje brukarar som har ansvar for særleg samfunnsviktige oppgåver, betre tilgang i mobilnetta i krisesituasjonar
16	5.1.4	Strømforsyning - Olje- og gassproduksjon	Petroleumsindustrien legg stor vekt på behovet for stabile kraftleveransar. Det er sett i verk mange tiltak i samband med dette arbeidet, der også BKK har vore involvert. For å betre situasjonen ytterlegare må industrien eventuelt kunne produsere si eiga kraft

Nr.	Kap.nr.	Kapittel	Moglege risikoreduserande tiltak
17	5.1.4	Strømforsyning - Olje- og gassproduksjon	Den planlagde kraftlina mellom Eidfjord og Samnanger vil betre leveringstryggleiken både til Nordhordland og til Vestlandet elles og bør byggjast snarast råd. Statnett har ansvar i samarbeid med dei aktuelle kraftselskapa
18	5.1.6	Strømforsyning - Vatn og avløp	Vassverkseigaren har eit overordna ansvar for helse- og sanitærsituasjonen. Kommunane må kartleggje kva konsekvensar eit straumbrot får for vass- og avløpssektoren, og dei må oppdatere planverket for informasjon til abonnentane og for eventuell distribusjon av drikkevatt, og kartleggje kva utstyr som trengst til dette
19	5.1.6	Strømforsyning - Vatn og avløp	Alle større vassverk bør ha eit aggregat tilgjengeleg for å betre leveringstryggleiken ved straumbrot. Erfaringar syner at aggregat som er kjøpte inn med tanke på straumbrot, også er nyttige ved tekniske feil og vedlikehald på leidningsnettet
20	5.1.7	Strømforsyning - Oppdrett og landbruk	Gardbrukarar og oppdrettarar som er sær avhengige av straum, må utruste seg med aggregat
21	5.2.1	IKT-tryggleik og leiing - brot/overbelastning liner	For telekommunikasjon: sikre redundans med analoge liner, eventuelt satellitt-telefon
22	5.2.1	IKT-tryggleik og leiing - brot/overbelastning liner	For data: ha redundant nettlina, ha mobilt breiband
23	5.2.1	IKT-tryggleik og leiing - brot/overbelastning liner	Få på plass system for handtering av DDoS
24	5.2.2	IKT-tryggleik og leiing - bortfall straum	Sørgje for å ha fungerande løysingar for naudstraum i form av aggregat
25	5.2.2	IKT-tryggleik og leiing - bortfall straum	Etablere IPS-system for å oppdage og hindre ikkje-autorisert tilgang
26	5.2.3	IKT-tryggleik og leiing - tap sensitiv info	Auke innsatsen for å informere og lære opp enkeltpersonar og verksemder om rett og trygg handtering av elektronisk informasjon
27	5.2.3	IKT-tryggleik og leiing - tap sensitiv info	Fornye datautstyr og hyppig oppdatere operativsystem og programvare
28	5.3.5	Transportsektoren	Fleire ROS-analysar med tanke på å utvikle og implementere førebyggjande og skadereduserande tiltak. Ansvar høvesvis hos Statens vegvesen, Jernbaneverket, Avinor og Kystverket. Mellom anna bør det utarbeidast ei plan- og prioriteringsliste i tråd med gjeldande retningsliner for slik oppfølging
29	5.4	Dambrot	Kommunane bør utarbeide oversyn over dammar i eigen kommune og sjå til at desse er klassifiserte
30	5.4	Dambrot	I all ny arealbruk skal ROS-analyse gjennomførast for å sikre at den samla risikoen er innanfor akseptable grenser. Ein må òg unngå at tiltak kjem så tett innpå dammen at dameigaren får problem med å utføre vedlikehaldsarbeid
31	5.4	Dambrot	Der det er utarbeidd dambrotsbølgjeutrekningar, bør kommunane og andre nytte desse aktivt i beredskapsplanlegginga, og dei bør i samarbeid med politiet utarbeide planar for varsling og evakuering. I tilfelle som det skildra under punktet verst tenkjelege scenario, kan det vurderast å innføre befolkningsvarsling i område som kan verte råka av dambrotsbølgja
32	6.1	Influensasjukdom	Smitteavgrensing
33	6.1	Influensasjukdom	Vaksinasjon
34	6.1	Influensasjukdom	Planlegging
35	6.1	Influensasjukdom	Øvingar
36	6.1	Influensasjukdom	Rettleiing og tilsyn
37	6.2	Legionellose	Kommunane er ansvarlege for å føre tilsyn med alle eigarar av aktuelle typar anlegg for å sikre at dei følgjer gjeldande føresegner og retningsliner
38	6.2	Legionellose	Fylkesmannen skal bidra til at kommunar og andre har oppdatert kunnskap om sanering av anlegg med legionellasmitte

Nr.	Kap.nr.	Kapittel	Moglege risikoreduserande tiltak
39	6.3	Smitte i mat og vatn	Kommunane må sørge for ROS-analysar med drikkevassforsyninga, og at det vert lagt planar for å utbetre anlegg som ikkje fyller krava. Anlegg som ikkje er godkjende, må sørge for utbetringar og godkjenning av Mattilsynet. Det vil ofte vere naudsynt å investere i betre reinseutstyr og leidningsnett. I tillegg er det naudsynt å sikre at driftspersonalet har god nok innsikt og kompetanse for å drive forsvarleg.
40	6.3	Smitte i mat og vatn	Mattilsynet må intensivere arbeidet med å medverke til at flest mogleg i Hordaland får hygienisk tilfredsstillande drikkevatt i springen. Når det gjeld matborne sjukdommar og forgiftingar, er det naudsynt at alle matvareprodusentar følgjer reglar og retningsliner for behandling av varene.
41	6.3	Smitte i mat og vatn	Ved eit utbrot må befolkninga få informasjon om korleis dei kan redusere smittefaren, reinse eller koke vatn og om naudsynt få levert vatn frå kommunen. Det er viktig å identifisere smittekjelda raskt.
42	6.4	Konsekvensar for helsetenestene og andre samfunnssektorar	ROS-analysar som fyller krav i lova
43	6.4	Konsekvensar for helsetenestene og andre samfunnssektorar	Beredskapsplanar i helseføretak, kommunar og alle samfunnskritiske sektorar og verksemder
44	6.4	Konsekvensar for helsetenestene og andre samfunnssektorar	Samarbeid og avtalar mellom apotek, helseføretak, kommunar med meir
45	6.4	Konsekvensar for helsetenestene og andre samfunnssektorar	Vaksinasjon av utsette grupper og personell
46	6.4	Konsekvensar for helsetenestene og andre samfunnssektorar	Fleire sengeplassar i somatiske sjukehus, og konkrete planar for ekstra plassar i krisesituasjonar
47	6.4	Konsekvensar for helsetenestene og andre samfunnssektorar	God nok intensiv- og respiratorkapasitet
48	6.4	Konsekvensar for helsetenestene og andre samfunnssektorar	Forsvarleg lager av legemiddel og utstyr.
49	6.4	Konsekvensar for helsetenestene og andre samfunnssektorar	Øvingar med jamne mellomrom
50	7.1.1	Storulykker i samband med oppbevaring og lagring av farleg stoff	Eigarar og brukarar på godsterminalar og andre typar anlegg må utarbeide eigne ROS-analysar. Målet må vere å hindre uhell og ulykker som set liv og helse i fare, og som kan få alvorlege konsekvensar for økonomi og miljø. Dei ansvarlege må på bakgrunn av analysane leggje vekt på planar som fremjar tryggleiken, og som verkar skadeavgrensande dersom ei ulykke likevel skjer. Slike ROS-analysar og planar må omfatte både eksisterande anlegg og nye anlegg. Ansvarlege i denne samanhengen er mellom andre terminaloperatørar, Jernbaneverket, hamnevesen og kommunar

Nr.	Kap.nr.	Kapittel	Moglege risikoreduserande tiltak
51	7.1.1	Storulykker i samband med oppbevaring og lagring av farleg stoff	Det statlege tilsynet som Miljødirektoratet og andre instansar fører med verksemdene, må prioriterast og samordnast sterkare enn det som ofte har vore tilfellet dei siste åra. Det er mellom anna behov for å leggje større vekt på verifikasjonar, inklusive prøvetaking, ved tilsynsetatane for i større grad å få eit klarare bilete av den reelle situasjonen i verksemda
52	7.1.2	Transportulykker med farleg stoff	Tryggleiksarbeid og internkontroll hos transportørane må heile tida haldast ved like. Sentrale kontrollstyresmakter spelar her ei viktig rolle, men òg lokale styresmakter. Først og fremst må brannvernet gjennom sin dialog og kontroll- og tilsynsfunksjon følgje opp aktørane tett. Ansvaret ligg særleg hos DSB, Statens vegvesen, Miljødirektoratet, politiet og brannvesenet
53	7.1.2	Transportulykker med farleg stoff	Kontroll av køyretøy med farleg gods krev særleg kompetanse hos kontrollmannskapa. I fleire etatar ser det ut til å vere aktuelt med spesielle tiltak for å auke den generelle kompetansen på farleg stoff. Ansvaret ligg hos DSB, Statens vegvesen, politiet og brannvesenet
54	7.1.2	Transportulykker med farleg stoff	Politiet bør auke kontrollverksemda si, både når det gjeld feillasting og gjennom hyppigare kontrollar, inklusive stikkprøvekontrollar. Det bør vidare leggjast opp til meir samordna tilsyn, kontroll og erfaringsoverføring mellom etatane. Ansvaret ligg hos Statens vegvesen, politiet og brannvesenet.
55	7.1.2	Transportulykker med farleg stoff	Som konsekvensreduserande tiltak må naudetatar, kommune og objekteigar utarbeide beredskapsplanar med utgangspunkt i ROS-analysar frå kommunane. Dette arbeidet bør forankrast i plan- og øvingsutval i lokal redningssentral (LRS). Beredskapsplanane må òg inkludere spesifikke CBRNE-tiltak, til dømes sanering på skadeplassen med samvirke mellom brannvesen og ambulansetenesta. Når det gjeld dei medisinske problemstillingane, vert det synt til NBC-handboka
56	7.1.3	Tunnelulykker med brann og farleg stoff	Det store skadepotensialet tilseier at vi må vere på vakt mot tunnelulykker. Aktørane må heile tida vere oppekne av kompetanse hos personell, opplæring og regelfaste øvingar
57	7.1.3	Tunnelulykker med brann og farleg stoff	Den tekniske utforminga av tunnelane må støtt halde dagens standard også når det gjeld tryggleik
58	7.1.3	Tunnelulykker med brann og farleg stoff	Vi må vere spesielt merksame på dei undersjøiske tunnelane. Dei har ofte høg stigningsgrad (over seks prosent), og det set særleg store krav til bremsar og motorkraft. Både i dei undersjøiske tunnelane og i særskilde brannobjekt kan det vere behov for ekstra redningsutstyr, slik som pustevern
59	7.1.3	Tunnelulykker med brann og farleg stoff	Ved ein del ulykker trengst det røykdykkarar i redningsarbeidet. Redningsetaten må ha fullgodt utstyr til dette, og nokre gonger med lager der tunnelane er lange. Det kan vere behov for mellom anna ekstra oksygenapparat, flaskebank og spesialkøyretøy
60	7.2	Masseskadar ved brann	Det er naudsynt å heile tida følgje svært nøye med dei enkelte spesielle brannobjekta. Kommunen og det lokale brannvesenet må ta hand om dei førebyggjande oppgåvene dei har fått tildelt. Dette er eit ansvar for DSB og det kommunale brannvesenet
61	7.2	Masseskadar ved brann	DSB, det lokale eltilsynet og det kommunale brannvesenet kan og bør medverke til større bevisstgjerjing og medverknad hos innbyggjarane og bedriftene om brannførebyggjande tiltak
62	7.3.1	Masseskadar – veg	Det er politisk og administrativ semje om å leggje meir vekt på haldningsskapande tiltak. Ikkje minst skal dette arbeidet vere retta mot unge. I Nasjonal transportplan er det lista opp mange tiltak for å auke trafikkstryggleiken. Vi trekkjer særleg fram tiltaka i planen for å redusere møte- og utforkøyringsulykker
63	7.3.1	Masseskadar – veg	I nokre delar av Hordaland er det behov for særskilde tiltak fordi det kan vere fare for nedkjøling i samband med ulykker i griségrendte strom. Kvar kommune må her vurdere slike objekt i sitt område
64	7.3.1	Masseskadar – veg	For vinterdrifta på høgjellsvegane er det viktig å ha ekstra gode beredskapsopplegg. I planverket må ressursane til redningsetatane, kommunane og Statens vegvesen vere gjennomtenkte og samordna
65	7.3.1	Masseskadar – veg	Det mest effektive tiltaket for å redusere talet på drepne og skadde er å redusere farten og å gjennomføre hyppigare kontrollar. Trafikkovervaking av fart og forbikøyring er såleis viktige tiltak. I dette arbeidet bør det mellom anna vere eit nærare samarbeid mellom politiet og kommunane når det gjeld trafikkontrollar
66	7.3.1	Masseskadar – veg	Det er viktig at det er råd å varsle hendingar i tunnelar sidan mobildekninga ofte er dårleg der

Nr.	Kap.nr.	Kapittel	Moglege risikoreduserande tiltak
67	7.3.1	Masseskadar – veg	Like eins bør Statens vegvesen og politiet sjå nærare på korleis ein skal hindre at fleire køyrer inn i ein tunnel der det er ein faresituasjon (lys/infoskilt m.m.). Tekst som varslar fare, må vere på både norsk og engelsk. Det må òg vurderast om det er mogleg å stengje lengre og sterkt trafikkerte tunnelar med bom
68	7.3.1	Masseskadar – veg	Øvingar må gjennomførast på ymse stader og årstider, under ulike vêrforhold
69	7.3.2	Masseskadar – tog og bane	Det må heile tida gjennomførast risikoanalysar med påfølgjande konsekvensreduserande tiltak for Bergensbanen
70	7.3.2	Masseskadar – tog og bane	Det er viktig at det er mogleg å varsle hendingar sidan det ofte er dårleg mobildekning langs delar av Bergensbanen. Kapasiteten til og utforminga av det interne sambandsnettet til Jernbaneverket og NSB må vurderast i denne samanhengen
71	7.3.2	Masseskadar – tog og bane	Sjølv om risikoen knytt til tog og bane er låg, må kvar kommune langs banen gjere ROS-analysar med tanke på ulykkehendingar, i samarbeid med Jernbaneverket og NSB
72	7.3.2	Masseskadar – tog og bane	Eitt av tiltaka i Nasjonal transportplan er knytt til strekninga Bergen–Arna. Prosjektet, som er ei forlenging av prosjektet Bergen–Fløen, omfattar ei utviding av Arna stasjon for å leggje til rette for at lange godstog kan krysse, og dessutan ei utviding til to spor gjennom Ulriken. Eit dobbeltspor gjennom Ulriken vil redusere risikoen for møteulykker og gjere det lettare å evakuere passasjerane ved brann
73	7.3.3	Masseskadar – sjøfart	Tilfredsstillande internasjonale krav til skipsfart, kontroll av skip og tilsyn
74	7.3.3	Masseskadar – sjøfart	Losplikt for alle fartøy som representerer ein særskild risiko
75	7.3.3	Masseskadar – sjøfart	Betre sjømerking og oppdaterte sjøkart
76	7.3.3	Masseskadar – sjøfart	Skjerpa krav til sertifisering av båtførarar, også førarar av småbåtar
77	7.3.3	Masseskadar – sjøfart	Skjerpa reglar for bruk av alkohol og andre rusmiddel
78	7.3.3	Masseskadar – sjøfart	Øvingar, ikkje minst samøvingar, med særleg vekt på evakuering
79	7.3.4	Masseskadar – luftfart	Internkontroll med fokus på tryggleiksskultur og tilsyn for å sikre at regelverket vert følgt. «Erkjent Risikobilde» for Bergen lufthamn er eit viktig strategisk styringsdokument.
80	7.3.4	Masseskadar – luftfart	For alle kommunar med lufthamner eller småflyplass og/eller sjøflyanlegg er det viktig å halde regelfaste øvingar der m.a. naudetatane og den kommunale kriseleiinga tek del. Særleg er det viktig å fokusere kommunikasjon
81	7.3.4	Masseskadar – luftfart	I samband med nytt terminalbygg ved Bergen lufthamn vert alle gjeldande krav til tryggleikstiltak for flyterminalar prosjekterte. Det vert gjort eit arbeid for å gå gjennom flytrafikken i heile Sør-Noreg for å sikre at flygingane vert gjennomførte på ein endå meir effektiv og sikker måte, noko som også er eit viktig premissarbeid for luftfarten i Hordaland
82	7.3.4	Masseskadar – luftfart	Vertskommunane til små flyplassar må gjennomføre lokale ROS-analysar og utarbeide beredskapsplanar i samarbeid med aktørane og andre instansar, slik som helseføretaka
83	7.3.5	Masseskadar – bygningar, institusjonar, arrangement	Halde tilsyn med bygningar, særleg med tanke på brann, og med vekt på rømmingsvegar.
84	7.3.5	Masseskadar – bygningar, institusjonar, arrangement	Sikre at det er utarbeidd gode rutinar for evakuering i samband med arrangement, særleg med omsyn til å unngå fare for klemskadar. Vidare må dei ansvarlege sikre seg mot kollaps i samband med riving og ombygging
85	7.3.5	Masseskadar – bygningar, institusjonar, arrangement	Utarbeide ROS-analysar i samband med særskilde arrangement og festivalar
86	8.1	Stort luftbore utslepp frå anlegg i utlandet	Gode planar i kommunane, i tråd med plangrunnlaget for kommunal atomberedskap frå Statens strålevern
87	8.1	Stort luftbore utslepp frå anlegg i utlandet	Jodtablettar
88	8.1	Stort luftbore utslepp frå anlegg i utlandet	Gode varslingsrutinar for å spreie korrekt informasjon

Nr.	Kap.nr.	Kapittel	Moglege risikoreduserande tiltak
89	8.1	Stort luftbore utslepp frå anlegg i utlandet	Gode planar for handtering av drikkevatt, matvarer, landbruk, barnehagar og skular med meir
90	8.2	Stort luftbore utslepp frå anlegg eller anna verksemd i Noreg	Avklarte varslingsrutinar til alle instansar med ansvar: nasjonalt (Statens strålevern), regionalt (Fylkesmannen) og lokalt til Bergen kommune og nabokommunane
91	8.2	Stort luftbore utslepp frå anlegg eller anna verksemd i Noreg	Gjensidig informasjon om hovudtrekka i beredskapsplanverket til dei andre involverte, og ei koordinering av dette arbeidet
92	8.2	Stort luftbore utslepp frå anlegg eller anna verksemd i Noreg	Øvingar
93	8.3	Lokal hending i Noreg eller norske nærområde utan stadleg tilknytning	Statens strålevern må medverke til at kommunane får tilgang til opplysningar om kjelder som kan representere ein risiko for radioaktiv stråling. Dette ville gje kommunane eit best mogleg grunnlag for gjere lokale ROS-analysar og gjennomføre ei realistisk beredskapsplanlegging på feltet
94	8.7	Generelle risikoreduserande tiltak for atomscenarioa	Statens strålevern, Forsvaret, kommunar og statlege etatar må syte for gode ROS-analysar og planar for å identifisere scenario, risiko og sårbarheit ved atomhendingar
95	8.7	Generelle risikoreduserande tiltak for atomscenarioa	Fylkesmannen, Statens strålevern, Forsvaret, kommunane og statlege etatar må halde oppe og utvikle vidare evna til krisehandtering gjennom øving og partnerskap i nettverk
96	8.7	Generelle risikoreduserande tiltak for atomscenarioa	Fylkesmannen, Forsvaret, Statens strålevern og kommunane må utvikle strategiar for handtering av informasjonsutfordringar (både proaktivt og overfor konkrete hendingar)
97	9.2	Akutt forureining – utslepp på land og til ferskvatn	Transportørane av farleg gods er i dag ikkje kjende med kvar dei mest sårbare områda i fylket ligg, og dei vil såleis vanskeleg kunne avgrense omfanget av ei eventuell forureining. Ved til dømes å unngå å stoppe i nedslagsfelt og andre sårbare område kan transportørane redusere konsekvensen av uønskte hendingar
98	9.2	Akutt forureining – utslepp på land og til ferskvatn	Tilgangen på data om mengder og kva for typar farleg gods som går på veg og jernbane, er for dårleg. Fylkesmannen har eit hovudansvar for å kartleggje slike transportar. Arbeidet må skje i samarbeid med DSB og dei største transportørane av farleg gods
99	9.3	Akutt forureining – utslepp frå landbasert industri og bunkersanlegg	DSB, Miljødirektoratet og Fylkesmannen bør skjerpe krava til risikoanalysar og beredskapsplanar i samband med søknad om utleppsløyve, og ansvaret til forureinaren sjølv må framhevast, jf. forureiningslova §§ 40 om beredskapsplikt og 41 om beredskapsplanar
100	9.3	Akutt forureining – utslepp frå landbasert industri og bunkersanlegg	Korleis ansvaret for å samordne og følgje opp tilsyn er fordelt mellom ulike etatar og myndighetsnivå, bør gjerast endå tydelegare. Eit tiltak kan vere fleire og betre øvingar med relevante scenario